

The purpose of this apparatus is to show all variation within **Family 35**, as identified by a complete collation of the following thirty-four representative MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 959, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1892, 2080, 2466, 2554, 2587 and 2723. The first reading is that of the family and represents the vote of all the collated MSS (listed above) that are not identified as having a variant. 2554 has no variants.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ¹

[The supremacy of the Son]

1.1 Πολυμερως και πολυτροπως παλαι ὁ Θεος λαλησας τοις πατρασιν εν τοις προφηταις, 2 ἐπ' εσχατου² των ἡμερων τουτων ελαλησεν ἡμιν εν Υἱω, ὃν εθηκεν κληρονομον παντων, δι' οὔ και τους αιωνας εποιησεν· 3 ὃς ων απαυγασμα της δοξης και χαρακτηρ της ὑποστασεως αυτου, φερων τε τα παντα τω ῥηματι της δυναμεως αυτου, δι' ἑαυτου καθαρισμον ποιησαμενος των ἁμαρτιων ἡμων εκαθισεν³ εν δεξια της μεγαλωσυνης εν⁴ ὑψηλοις, 4 τοσουτω κρειττων γενομενος⁵ των αγγελων ὅσω διαφορωτερον παρ' αυτους κεκληρονομηκεν ονομα.

[He is superior to angels]

5 Τίνι γαρ ειπεν ποτε⁶ των αγγελων, “Υἱος μου εἶ συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε”, και παλιν, “Εγω εσομαι αυτω εις Πατερα, και αυτος εσται μοι εις Υἱον”? 6 Ὅταν δε, παλιν, εισαγαγη⁷ τον Πρωτοτοκον⁸ εις την οικουμενην λεγει, “Και προσκυνησατωσαν αυτω παντες αγγελοι Θεου”. 7 Και προς μεν τους αγγελους λεγει, “Ὁ ποιων τους αγγελους αυτου πνευματα, και τους λειτουργους αυτου πυρος φλογα”. 8 προς δε τον Υἱον: “Ὁ θρονος σου, ὁ Θεος, εις τον αιωνα του αιωνος·⁹ “Ραβδος Ευθυτητος” ἡ ραβδος της βασιλειας σου. 9 Ηγαπησας¹⁰ δικαιοσυνην και εμισησας ανομιαν, δια τουτο εχρισεν σε ὁ¹¹ Θεος, ὁ Θεος σου, ελαιον¹² αγαλλιασεως¹³ παρα τους μετοχους σου.” 10 Και: “Συ κατ' αρχας, Κυριε, την γην εθεμελιωσας, και εργα των χειρων σου εισιν οἱ ουρανοι· 11 αυτοι απολουνται, συ δε διαμενεις—και παντες ὡς ἱματιον¹⁴ παλαιωθησονται· 12 και ὡσει περιβολαιον ἐλιξεις αυτους και αλλαγησονται,¹⁵ συ δε ὁ αυτος εἶ και τα ετη σου ουκ εκλειψουσιν.”

13 Προς τίνα δε των αγγελων ειρηκεν ποτε, “Καθου εκ δεξιων μου ἕως αν θω τους εχθρους σου ὑποποδιον των ποδων σου”? 14 Ουχι παντες εισιν λειτουργικα πνευματα εις διακονιαν αποστελλομενα δια τους μελλοντας κληρονομειν σωτηριαν?¹⁶

[Do not neglect the great salvation]

2.1 Δια τουτο, δει περισσοτερως¹⁷ ἡμας προσεχειν τοις ακουσθεισιν, μηποτε παραρρυωμεν. 2 Ει γαρ ὁ δι' αγγελων λαληθεις λογος εγενετο βεβαιος, και πασα παραβασις και παρακοη ελαβεν ενδικον μισθαποδοσιαν, 3 πως ἡμεις εκφευξομεθα τηλικαυτης αμελησαντες σωτηριας?—ἡτις αρχην λαβουσα λαλεισθαι δια¹⁸ του Κυριου, ὑπο των ακουσαντων εις ἡμας

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©.

² εσχατου || αισχατου 201

³ εκαθισεν || εκαθησεν 1732

⁴ εν || 1 τοις 328

⁵ γενομενος || γενομενον 1548

⁶ ποτε || --- 959,1548

⁷ εισαγαγη || εισαγη 1075

⁸ πρωτοτοκον || παρακλητον 328

⁹ αιωνος 1072^c || αιωνως 1248 || omit του αιωνος 1072

¹⁰ ηγαπησας || ηγαπησας 757

¹¹ ο || 1 1 2466 (from one line to the next)

¹² ελαιον || ελεον 757

¹³ αγαλλιασεως || αγαλλιασσεως 204

¹⁴ ως ιματιον || ωσειματιον 1725

¹⁵ αλλαγησονται || αλαγησονται 1548

¹⁶ σωτηριαν || βασιλειαν 1732

¹⁷ περισσοτερως || περισσοτερως 2466

¹⁸ δια || υπο 1503

εββαιωθη, 4 συνεπιμαρτυρουντος του Θεου σημειοις¹ και τερασιν και ποικιλαις δυναμεσιν και Πνευματος Ἁγίου μερισμοις κατα την αυτου θελησιν.

[Temporarily lower than angels]

5 Ου γαρ αγγελιοις ὑπεταξεν την οικουμενην την μελλουσαν, περι ἧς λαλουμεν· 6 διεμαρτυρατο δε που τις λεγων: “Τί εστιν ανθρωπος οτι μιμησκη αυτου, ἡ υἱος ανθρωπου οτι επισκεπη αυτου? 7 Ηλαττωσας αυτον βραχυ τι παρ’ αγγελου· δοξη και τιμη εστεφανωσας αυτον, 8 παντα ὑπεταξας ὑποκατω των ποδων αυτου.” Εν γαρ τω ὑποταξαι αυτω τα παντα, ουδεν αφηκεν αυτω ανυποτακτον. Νυν δε ουπω ὄρωμεν αυτω τα παντα ὑποτεταγμενα.²

9 Τον δε ἄβραχμ τι παρ’ αγγελου ηλαττωμενον³ βλεπομεν,⁴ Ιησουν (δια το παθημα του θανατου), ἄβραχμ τι παρ’ αγγελου ηλαττωμενον—ὁπως χαριτι Θεου ὑπερ παντος γευσηται θανατου.

[“Bringing many sons into glory”]

10 Επρεπεν γαρ αυτω, δι’ ὄν τα παντα και δι’ οὐ τα παντα,⁵ πολλους υἱους εις⁶ δοξαν αγαγοντα, τον Αρχηγον της σωτηριας αυτων δια παθηματων τελειωσαι. 11 “Ο τε γαρ⁷ ἄβραχμ και οἱ ἄβραχμιοι εἰς ἑνος παντες· δι’ ἣν αιτιαν ουκ επαισχυνεται αδελφους αυτους καλειν, 12 λεγων, “Απαγγελω το ονομα σου τοις αδελφοις μου· εν μεσω εκκλησιας ὑμνησω σε”. 13 και παλιν, “Εγω εσομαι πεποιθως επ’ αυτω”. και παλιν, “Ιδου εγω και τα παιδια ἃ μοι εδωκεν ὁ Θεος.”

14 Επει ουν τα παιδια κεκοινωνηκεν σαρκος και αιματος, και αυτος παραπλησιως μετεσχεν των αυτων, ἵνα δια του θανατου καταργησιν τον το κρατος εχοντα του θανατου—τουτ’ εστιν τον διαβολον—15 και απαλλαξη τουτους, ὅσοι φοβω θανατου δια παντος του ζην ενοχοι⁸ ἦσαν δουλειας. 16 (Ου γαρ δηπου αγγελων επιλαμβανεται, αλλα σπερματος ἄβραχμ επιλαμβανεται.) 17 Ὅθεν ωφειλεν κατα παντα τοις αδελφοις ὁμοιωθηναι, ἵνα ελεημων γενηται και πιστος αρχιερευς, τα προς τον Θεον, εις το ἰλασκεσθαι τας ἁμαρτιας του λαου. 18 Εν ᾧ γαρ πεπονηεν αυτος πειρασθεις, δυναται τοις πειραζομενοις βοηθησαι.

[The Apostle and High Priest of our confession]

3.1 Ὅθεν, αδελφοι ἄγιοι, κλησεως επουρανιου μετοχοι, κατανοησατε τον Αποστολον και Αρχιερεα της ὁμολογιας ἡμων, Ιησουν Χριστον! 2 πιστον οντα τω ποιησαντι αυτον, ὡς και Μωυσης εν ὄλω τω οικω αυτου. 3 Πλειονος γαρ δοξης οὗτος⁹ παρα Μωυσην ηξιωται, καθ’ ὅσον πλειονα τιμην εχει του οικου¹⁰ ὁ κατασκευασας αυτον 4—πας γαρ οικος κατασκευαζεται ὑπο τινος, ὁ δε τα παντα κατασκευασας Θεος—5 και, Μωυσης μεν πιστος εν ὄλω τω οικω αυτου ὡς θεραπων, εις μαρτυριον των λαληθησομενων, 6 Χριστος δε ὡς Υἱος επι τον οικον αυτου, οὗ οικος εσμεν ἡμεις, εανπερ την παρρησιαν και το καυχημα της ελπιδος μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν.

[The Holy Spirit’s warning]

7 Διο—καθως λεγει το Πνευμα το Ἁγιον: “Σημερον, εαν της φωνης αυτου ακουσητε, 8 μη σκληρυνητε¹¹ τας καρδιας ὑμων ὡς εν τω παραπικρασμω, κατα την ἡμεραν του πειρασμου εν τη ερημω, 9 οὐ επειρασαν με οἱ πατερες ὑμων, εδοκιμασαν με και ειδον τα εργα μου τεσσαρακοντα ετη. 10 Διο προσωχθισα¹² τη γενεα εκεινη και ειπον,¹³ ἄβραχμ τι παρ’ αγγελου ηλαττωμενον—ὁπως χαριτι Θεου ὑπερ παντος γευσηται θανατου.”

¹ σημειοις || 1 τε [65%] 1855°

² υποτεταγμενα || υποτεταγμενον 386

³ ηλαττωμενον || --- 1761

⁴ βλεπομεν || βλεπωμεν 394

⁵ παντα || παν 1548

⁶ εις || ει 18

⁷ γαρ || 1 ο 1892

⁸ ενοχοι || ενοιχοι 1248

⁹ ουτος || ουτως 1248

¹⁰ τιμην εχει του οικου 35° || ~ 1342 2466 || ~ 3412 35

¹¹ σκληρυνητε || σκληρηνητε 1249

¹² προσωχθισα || προσοχθισα 18 || προσωχθησα [15%] 1768 (twice)

¹³ ειπον 35° || ειπα 35°,604

¹⁴ τη || 1 1 1865 (from one line to the next)

καρδια· αυτοι δε ουκ εγνωσαν τας ὁδους μου·¹ 11 ὡς ὠμοσα¹ εν τη οργη μου, ‘Ει εισελευσονται εις την καταπαυσιν μου!’—12 βλεπετε, αδελφοι,² μηποτε εσται εν τινι ὑμων καρδια πονηρα απιστιας εν τω αποστηναι απο Θεου ζωντος· 13 αλλα παρακαλειτε ἑαυτους καθ’ ἑκαστην³ ἡμεραν, αχρις οὐ το ‘Σημερον’ καλειται,⁴ ἵνα μη σκληρυνθη ἐξ ὑμων τις⁵ ἀπατη της ἁμαρτιας. 14 Μετοχοι γαρ γεγοναμεν του Χριστου, εανπερ την αρχην της ὑποστασεως μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν, 15 εν τω λεγεσθαι, “Σημερον, εαν της φωνης αυτου ακουσητε, μη σκληρυνητε τας καρδιας ὑμων ὡς εν τω παραπικρασμῳ.” 16 Τινες γαρ ακουσαντες παρεπικραναν? Αλλ’ ου παντες οἱ ἐξελθοντες ἐξ Αιγυπτου⁶ δια Μωυσεος?⁷ 17 Τίσιν δε⁸ προσωχθισεν⁹ τεσσαρακοντα ετη? Ουχι τοις ἁμαρτησασιν,¹⁰ ὧν τα κωλα επεσεν¹¹ εν τη ερημῳ? 18 Τισιν δε ὠμοσεν μη εισελευσεσθαι εις την καταπαυσιν αυτου ει μη τοις απειθησασιν? 19 Και βλεπομεν ὅτι ουκ ἠδυνηθησαν εισελθειν δια¹² απιστιαν. 4.1 Φοβηθωμεν ουν, μηποτε καταλειπομενης επαγγελιας εισελθειν εις την καταπαυσιν αυτου, δοκη¹³ τις ἐξ ὑμων ὑστερηκεναι.

[There is still a promised rest]

2 Και, γαρ εσμεν ευηγγελισμενοι καθαπερ κακεινοι,¹⁴ αλλ’ ουκ ωφελησεν ὁ λογος της ακοης εκεινους, μη συγκεκραμενους¹⁵ τη πιστει τοις ακουσασιν. 3 Εισερχομεθα γαρ εις την καταπαυσιν οἱ πιστευσαντες, καθως ειρηκεν, “Ὡς ὠμοσα εν τη οργη μου, ‘Ει εισελευσονται εις την καταπαυσιν¹⁶ μου!’—καιτοι¹⁷ των εργαων απο καταβολης κοσμου γενηθεντων, 4 ειρηκεν γαρ που περι της ἑβδομης οὕτως, “Και¹⁸ καταπαυσεν ὁ Θεος εν τη ἡμερα τη ἑβδομη απο παντων των εργαων αυτου.” 5 και εν τουτω, παλιν, “Ει εισελευσονται εις την¹⁹ καταπαυσιν μου!”²⁰ 6 Επει ουν απολειπεται τινας εισελθειν εις αυτην, και οἱ προτερον ευαγγελισθεντες ουκ εισηλθον δι’ απειθειαν, 7 παλιν τινα ὀριζει²¹ ἡμεραν, “Σημερον”, εν Δαυιδ λεγων, μετα τοσουτου χρονου (καθως ειρηται), “Σημερον, εαν της φωνης αυτου²² ακουσητε, μη σκληρυνητε τας καρδιας ὑμων.” 8 Ει γαρ αυτους Ιησους κατεπαυσεν, ουκ αν περι αλλης ελαλει²³ μετα ταυτα ἡμερας. 9 Αρα, απολειπεται σαββατισμος τῷ λαῷ του Θεου. 10 Ὁ γαρ εισελθων εις την καταπαυσιν αυτου και αυτος κατεπαυσεν απο των εργαων αυτου ὡσπερ απο των ιδιων ὁ Θεος.

[We must give an account]

11 Σπουδασωμεν ουν εισελθειν εις εκεινην την καταπαυσιν, ἵνα μη εν τῷ αυτῷ τις²⁴ ὑποδειγματι¹ πηση της απειθειας. 12 Ζων γαρ ὁ λογος του Θεου και ενεργης, και τομωτερος

¹ ὠμοσα || ὠμωσα [1%] 201

² βλεπετε αδελφοι || ~ 21 2080

³ καθ’ ἑκαστην || καθ᾽ ἑκαστην 1892

⁴ καλειται || καληται 1248,2554^c || καλειτε 1725

⁵ ἐξ ὑμων τις 1637^c || ~ 312 [10%] 1637

⁶ αιγυπτου || αιγυπου 201

⁷ μωυσεος || μωσεος 18 || μωυσεως [45%] 1548 || μωσεως [15%] 1761

⁸ δε || ουν 1248

⁹ προσωχθισεν || προσωχθησεν 959

¹⁰ αμαρτησασιν || αμαρτημασιν 1248 || απειθησασιν 1761

¹¹ επεσεν || επεσον [18%] 959,1248,1548,1892

¹² δια 1248^c || δι [60%] 1248

¹³ δοκη 141^c || δοκει [25%] 201

¹⁴ κακεινοι || εκεινοι [10%] 1761

¹⁵ συγκεκραμενους || συγκεκραμμενους [10%] 959

¹⁶ καταπαυσιν || καταπαυσιν 1248

¹⁷ καιτοι || και τι 959

¹⁸ και || --- 328

¹⁹ την || --- 1725

²⁰ 959 omits verse 5 entire.

²¹ οριζει || ορηζει 757

²² αυτου || --- 1892

²³ ελαλει || ελαλη 959

²⁴ τις 328^c || --- 328

ὑπὲρ πᾶσαν μαχαίραν διστομον, καὶ δίκνουμενος ἀχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἄρμων τε καὶ μυελων· καὶ, κριτικὸς ἐνθυμησῶν καὶ ἐννοιῶν καρδίας. 13 Καὶ οὐκ ἐστὶν κτισὶς ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνα καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

[We have a Great High Priest]

4.14 ἔχοντες οὖν Ἀρχιερεᾶ Μεγάλου διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. 15 Οὐ γὰρ ἐχομεν ἀρχιερεᾶ μὴ δυναμένον συμπάθησαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον² δὲ κατὰ πάντα, καθ' ὁμοιοτητα, χωρὶς ἁμαρτίας. 16 Προσερχώμεθα³ οὖν μετὰ παρηρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λαβώμεν ἐλεῶν καὶ χάριν εὐρώμεν, εἰς εὐκαιρὸν βοθηθῶμεν.

[Qualifications for high priesthood]

5.1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρα τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 2 μετριοπαθεῖν δυναμένος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανώμενοις,⁴ ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικεῖται ἀσθενείαν. 3 Καὶ⁵ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. 4 Καὶ, οὐχ ἑαυτῶ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ⁶ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρῶν.

[Christ meets the qualifications]

5 Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδοξάσεν γεννηθῆναι ἀρχιερεᾶ, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτὸν, “Υἱὸς μου εἶ σύ· ἐγὼ σημερὸν γεγεννηκα σε”. 6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, “Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ”. 7 ὅς, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δέησας τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυναμένον σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρυῶν, προσενεγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 καίπερ ὢν Υἱὸς, ἐμαθεν ἀφ' ὧν ἐπάθεν τὴν ὑπακοήν. 9 Καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πασὶν αἰτίοις σωτηρίας αἰωνίου, 10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ⁷ Θεοῦ Ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ· 11 περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνεῦτος⁸ λέγειν, ἐπεὶ νῶθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.

[“Let’s move on toward perfection”]

12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδασκαλοὶ διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα⁹ τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γαλακτοῦ, καὶ οὐ στερᾶς τροφῆς! 13 Πᾶς γὰρ ὁ μετεχὼν γαλακτοῦ ἀπειρὸς λόγου δικαιοσύνης, νηπιὸς γὰρ ἐστίν. 14 Τελειῶν δὲ ἐστὶν ἡ στερᾶ τροφῆ, τῶν διὰ τὴν¹⁰ ἕξις τὰ αἰσθητήρια¹¹ γεγυμνασμένα ἔχοντων πρὸς διακρίσιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6.1 Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερωμέθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανόιας ἀπὸ νεκρῶν ἐργῶν καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, 2 βαπτισμῶν διδασχῆς, ἐπιθεσεως τε χειρῶν, ἀναστασεως τε νεκρῶν, καὶ κριματος αἰωνίου. 3 Καὶ τοῦτο ποιήσομεν εἰς τὸ ἐπιτρέπη¹² ὁ Θεός.

[No one kills Jesus twice]

4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἀπαξ φωτισθέντας, γευσάμενους τε τῆς δωρεᾶς τῆς¹³ ἐπουρανίου καὶ μετοχοῦς γεννηθέντας Πνεύματος Ἁγίου, 5 καὶ καλὸν γευσάμενους Θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε

¹ ὑποδειγματι || δειγματι 328

² πεπειραμένον || πεπυραμένον 959

³ προσερχώμεθα || προσερχομεθα [25%] 394,824,1725,1768

⁴ πλανώμενοις || πλιανομένοις 959

⁵ καὶ || --- 959

⁶ ἀλλὰ || ἀλλ ὁ [30%] 1100,1768

⁷ τοῦ || --- 959

⁸ δυσερμηνεῦτος || δυσερμηνευτος 959

⁹ στοιχεῖα || στοιχια 959

¹⁰ διὰ τὴν || δι?κγην 1892 (something went wrong here, but I don't know what)

¹¹ αἰσθητήρια || εσθητηρια 959

¹² ἐπιτρέπη || ἐπιτρεπει [15%] 201,959

¹³ τῆς || τοῦ 328

μελλοντος αιωνος, 6 και παραπεσοντας, παλιν ανακαινιζειν εις μετανοιαν—ανασταυρουντας εαυτους τον Υιον του Θεου και παραδειγματιζοντας.

7 Γη γαρ ἡ πiousα¹ τον επ' αυτης πολλακις ερχομενον υετον και τικτουσα βοτανη ευθετον εκεινοις δι' ους και γεωργειται μεταλαμβανει ευλογιας απο² του³ Θεου· 8 εκφερουσα δε ακανθας και τριβολους, αδοκιμος, και καταρας εγγυς,⁴ ἥς το τελος εις καυσιν.

[A word of encouragement]

9 Πεπεισμεθα δε περι υμων, αγαπητοι, τα κρεισσονα⁵—και εχομενα σωτηριας—ει και ουτως λαλουμεν. 10 Ου γαρ αδικος ο Θεος επιλαθεσθαι του εργου υμων, και του κοπου της αγαπης ἥς ενεδειξασθε εις το ονομα αυτου, διακουησαντες τοις ἁγιοις και διακουνουτες. 11 Επιθυμουμεν δε ἕκαστον υμων την αυτην ενδεικνυσθαι σπουδην, προς την πληροφοριαν της ελπιδος, αχρι τελους· 12 ινα μη νωθροι γενησθε, μιμηται δε των δια πιστεως και μακροθυμιας κληρονομουντων τας επαγγελιας.

[Our secure anchor]

13 Τω γαρ Ἀβρααμ επαγγειλαμενος ο Θεος, επει κατ' ουδενος ειχεν μειζονος ομοσαι, ωμοσεν καθ' εαυτου, 14 λεγων, “Ἡ μην ευλογων ευλογησω σε και πληθυνων πληθυνω σε”. 15 Και ουτως, μακροθυμησας, επετυχεν της επαγγελιας.

16 Ανθρωποι μεν γαρ κατα του μειζονος ομνουσιν, και πασης αυτοις αντιλογιας περας εις βεβαιωσιν ο ορκος, 17 εν ω περισσοτερον βουλομενος ο Θεος επιδειξει τοις κληρονομοις της⁶ επαγγελιας το αμεταθετον της βουλης αυτου, εμεσιτευσεν ορκω, 18 ινα δια δυο πραγματων αμεταθετων, εν οἷς αδυνατον ψευσασθαι Θεον, ισχυραν παρακλησιν εχωμεν,⁷ οἱ καταφυγοντες κρατησαι της προκειμενης ελπιδος· 19 ἦν ως αγκυραν εχομεν της ψυχης, ασφαλη τε και βεβαιαν, και εισερχομενην εις το εσωτερον του καταπετασματος, 20 οπου Προδρομος υπερ ἡμων εισηλθεν Ιησους, κατα την ταξιν Μελχισεδεκ Αρχιερευς⁸ γενομενος εις τον αιωνα.

[Melchizedek, priest and king]

7.1 Ουτος γαρ ο Μελχισεδεκ—βασιλευς Σαλημ, ιερευς του Θεου του υψιστου, ο συναντησας⁹ Ἀβρααμ υποστρεφοντι απο της κοπης των βασιλεων και ευλογησας αυτον, 2 ω και δεκατην απο παντων εμερισεν Ἀβρααμ (πρωτον μεν ἑρμηνευομενος βασιλευς δικαιοσυνης, επειτα δε και βασιλευς Σαλημ, ο εστιν βασιλευς ειρηνης), 3 απατωρ, αμητωρ, αγενεαλογητος· μητε αρχην ἡμερων μητε ζωης τελος εχων, αφωμοιωμενος δε τω Υιω του Θεου—μενει ιερευς εις το διηνεκες.

[Melchizedek greater than Abraham]

4 Θεωρειτε δε¹⁰ πηλικος ουτος, ω και δεκατην Ἀβρααμ εδωκεν εκ των ακροθινιων¹¹ ο πατριαρχης· 5 Και, οἱ μεν εκ των υἱων Λευι την ιερατειαν λαμβανοντες εντολην εχουσιν αποδεκατουν τον λαον, κατα τον νομον—τουτ' εστιν, τους αδελφους αυτων—και περ εξεληλυθοτας εκ της οσφυος Ἀβρααμ· 6 ο δε μη γενεαλογουμενος εξ αυτων δεδεκατωκεν¹² τον Ἀβρααμ,¹³ και τον εχοντα τας επαγγελιας ευλογηκεν.¹⁴ 7 Χωρις δε πασης αντιλογιας¹⁵ το ελαττον υπο του κρειττονος ευλογειται. 8 Και, ωδε μεν δεκατας αποθησκοντες ανθρωποι

¹ πiousα || ποιουσα 201

² απο || υπο 604

³ του || --- 959

⁴ εγγυς || εγυς 1892

⁵ κρεισσονα || κρειττονα [15%] 201,1732,2080

⁶ της || τοις 959

⁷ εχωμεν || εχομεν [30%] 757

⁸ αρχιερευς || ιερευς 959

⁹ συναντησας || συναντισας 959,1248

¹⁰ δε 1637^c || --- 1637

¹¹ ακροθινιων || ακροθηνιων 328

¹² δεδεκατωκεν || δεδεκατωτε 1248

¹³ αβρααμ || αβρααμ 1637

¹⁴ ευλογηκεν || ευλογησε 386

¹⁵ αντιλογιας || αντιλογειας 757

λαμβάνουσιν, εκεί δε μαρτυρούμενος ότι ζή 9—και ὡς εἶπεν, δια Ἀβραάμ και Λευι, ὁ δεκάτας λαμβάνων, δεδεκατάται, 10 ἐτι γάρ ἐν τῇ οσφύϊ του πατρος ἦν ὅτε συνήτησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδεκ.

[Melchizedek greater than Aaron]

11 Εἰ μὲν οὖν τελειώσῃς δια τῆς Λευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν (ὁ λαὸς γάρ ἐπ' αὐτῆ¹ νενομοθετήτο), τίς ἐτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ ἕτερον ἀνιστασθαι ἱερεὰ και οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λεγεσθαι? 12 (Μετατιθεμένης γάρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀναγκῆς και νομοῦ μεταθεσίς γίνεται.) 13 Ἐφ' ὃν² γάρ λεγεται ταῦτα, φυλῆς³ ἕτερας μετεσχῆκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσεσχῆκεν τῷ θυσιαστηρίῳ. 14 Προδηλον γάρ ὅτι ἐξ Ἰουδα ἀνατεταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἦν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς⁴ ἐλάλησεν. 15 Καὶ περισσοτέρον ἐτι καταδηλον ἐστὶν εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητά⁵ Μελχισεδεκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, 16 ὃς οὐ κατὰ νομὸν ἐντολῆς σαρκίνης γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δυνάμιν ζωῆς ἀκατάλυτου. 17 Μαρτυρεῖ γάρ ὅτι “Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ.”

18 Ἀθετήσις μὲν γάρ γίνεται προαγωγῆς ἐντολῆς δια τοῦ αὐτῆς ἀσθενεῖς και ἀνωφέλεις 19 (οὐδὲν γάρ ἐτελειώσεν ὁ νομὸς), ἐπεισαγωγή δε κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ.

[Our eternal High Priest represents us eternally]

20 Καὶ, καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας⁶ 21—οἱ μὲν γάρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ⁷ δε μετὰ ὀρκωμοσίας δια τοῦ λεγοντος πρὸς αὐτὸν: “Ὡμοσεν Κύριος και οὐ μεταμελήθησεται· σὺ ἱερεὺς⁸ εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ”—22 κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἐγγυὸς Ἰησοῦς. 23 Καὶ, οἱ μὲν πλείονες εἰσὶν γεγονότες ἱερεῖς δια τὸ θανάτῳ κωλυεσθαι παραμενεῖν.⁹ 24 ὁ δε, δια τὸ μείνειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαραβάτον ἐχει τὴν ἱερωσύνην. 25 Ὅθεν και σώζειν εἰς τὸ παντέλες δυνατὰ τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, παντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

26 Τοιοῦτος γάρ ἡμῖν ἐπρέπεν ἀρχιερεὺς—ὁσίος, ἀκάκος, ἀμιάντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, και ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενομένος—27 ὃς οὐκ ἐχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, προτέρον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἐπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γάρ ἐποίησεν ἐφαπαξ ἑαυτὸν ἀνενεγκὰς. 28 Ὁ νομὸς γάρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθενείαν, ὁ λόγος δε τῆς ὀρκωμοσίας, τῆς μετὰ τὸν νομὸν, ὕϊον εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

[Priest and Mediator of a better covenant]

8.1 Κεφαλαιὸν δε ἐπὶ τοῖς λεγομένοις:¹⁰ Τοιοῦτον ἐχομεν Ἀρχιερεὰ, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιά του θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 2 τῶν ἁγίων Λειτουργὸς, και τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἦν ἐπηξεν ὁ Κύριος, και οὐκ ἀνθρώπος. 3 Πᾶς γάρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρα τε και θυσίας καθίσταται (ὅθεν ἀναγκαιὸν ἐχειν τι και τοῦτον¹¹ ὃ προσενεγκοῖ) 4—εἰ μὲν γάρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων¹² κατὰ τὸν¹³ νομὸν τὰ δῶρα· 5 οἵτινες ὑποδειγματι¹⁴ και σκία λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων (καθὼς

¹ αὐτῆ || αὐτὴν [5%] 1548

² οἰ || οἶν 2466

³ φυλῆς || φιλῆς 1248

⁴ μωϋσῆς || μωσῆς (24.7%) 328,386,394,1249

⁵ ὁμοιότητά || ὁμοιωτήτά 959

⁶ ὀρκωμοσίας || ὀρκωσίας 328 (it is spelled correctly five words later)

⁷ ο || οἰ 201

⁸ ἱερεὺς || ἱερες 2466

⁹ παραμενεῖν || --- 757

¹⁰ λεγομένοις || λεγομένης 328

¹¹ τοῦτον || τοιοῦτον 386

¹² προσφερόντων || προσφερόντων 1732

¹³ τὸν || --- [5%] 1248

¹⁴ ὑποδειγματι || ὑποδειματι 204

κεκρηματισται Μωυσης μελλων¹ επιτελειν την σκηνην: “Ορα γαρ”, φησιν, “ποιησεις παντα κατα τον τυπον τον δειχθεντα σοι εν τω ορει”) 6—νυνι δε διαφορωτερας² τετευχειν³ λειτουργιας, ὅσω και κρειττονος εστιν⁴ διαθηκης Μεσιτης,⁵ ἣτις επι κρειττοσιν επαγγελιας νενομοθετηται.

[A new covenant]

7 Ει γαρ ἡ πρωτη εκεινη ἦν αμεμπτος, ουκ αν δευτερας εζητειτο τοπος· 8 μεμφο-μενος γαρ αυτοις λεγει:

“Ιδου, ἡμεραι ερχονται”, λεγει Κυριος, “και συντελεσω επι τον οικον Ισραηλ και επι τον οικον Ιουδα διαθηκην καινην—9 ου κατα την διαθηκην ἦν εποιησα τοις πατρασιν αυτων εν ἡμερα επιλαβομενου μου της χειρος αυτων εξαγαγειν αυτους εκ γης Αιγυπτου, ὅτι αυτοι ουκ ενεμειναν εν τη διαθηκη⁶ μου, καγω ημελησα αυτων”, λεγει Κυριος.

10 “Οτι αὐτη ἡ διαθηκη ἦν διαθησομαι⁷ τω οικω Ισραηλ μετα τας ἡμερας εκεινας”, λεγει Κυριος,⁸ “διδους νομους μου εις την διανοιαν αυτων, και επι καρδιας⁹ αυτων επιγραψω αυτους· και εσομαι αυτοις εις Θεον και αυτοι εσονται μοι εις λαον. 11 Και ου μη διδαξωσιν ἕκαστος τον πλησιον αυτου και ἕκαστος τον αδελφον αυτου, λεγων, ‘Γνωθι τον Κυριον!’ ὅτι παντες ειδησουσιν με απο μικρου αυτων ἕως μεγαλου αυτων. 12 ‘Οτι ἰλεως εσομαι ταις αδικιας αυτων, και των ἁμαρτιων αυτων¹⁰ και των ανομιων αυτων ου μη μνησθω ετι.”

13 Εν τω λεγειν ‘καινην’ πεπαλαιωκεν την πρωτην· το δε παλαιουμενον και γηρασκον εγγυς αφανισμου.

[The earthly sanctuary]

9.1 Ειχε μεν ουν και¹¹ ἡ πρωτη¹² δικαιοματα λατρειας το τε ἅγιον κοσμικον. 2 Σκηνη γαρ κατεσκευασθη: ἡ πρωτη, εν ἣ ἡ τε λυχνια και ἡ τραπεζα και ἡ προθεσις των αρτων, ἣτις λεγεται ‘Αγια· 3 μετα δε το δευτερον καταπετασμα σκηνη ἡ λεγομενη ‘Αγια ‘Αγιων, 4 χρυσου ενχουσα θυμιατηριον και την κιβωτον της διαθηκης περικεκαλυμμενην¹³ παντοθεν χρυσιω, εν ἣ σταμνος χρυση ενχουσα το μανινα και ἡ ῥαβδος Ααρων ἡ βλαστησασα και αἱ πλακες¹⁴ της διαθηκης· 5 ὑπερανω δε αυτης Χερουβιμ δοξης κατασκιαζοντα το ἱλαστηριον (περι ὧν ουκ εστιν νυν λεγειν κατα μερος).

[The service of that sanctuary]

6 Τουτων δε οὕτως κατεσκευασμενων,¹⁵ εις μεν την πρωτην σκηνην δια παντος εισιασιν οἱ¹⁶ ἱερεις, τας λατρειας επιτελουντες, 7 εις δε την δευτερην ἀπαξ του ενιαυτου μονος ὁ αρχιερευς, ου χωρις αιματος, ὃ προσφερει¹⁷ ὑπερ ἑαυτου και των του λαου αγνοηματων· 8 τουτο δηλουντος του Πνευματος του ‘Αγιου μηπω πεφανερωσθαι την των ‘Αγιων ὁδον ετι της πρωτης σκηνης ενχουσης στασιν· 9 ἣτις παραβολη εις τον καιρον του

¹ μελλων || μελλοντων 328,394

² διαφορωτερας || διαφοροτερας 1768

³ τετευχειν || τετυχηκεν [10%] 1248

⁴ εστιν || --- 2466

⁵ μεσιτης || μεσητης 1248

⁶ τη διαθηκη || την διαθηκην 201

⁷ διαθησομαι || διαθησομαι 204

⁸ λεγει κυριος || --- 1768

⁹ καρδιας || καρδιαν 1249

¹⁰ και των αμαρτιων αυτων || --- 1249 (a clear case of homoioteleuton/-arcton)

¹¹ και 2466^m || --- [3%] 2466

¹² πρωτη 35^c,1503^c,1637^c,1864^c,2723^c || 1 σκηνη [30%] 35,149,757,824,1075,1249,1503,1548,1637,1761,1864*²,1865,1876,1892,2466,2587,2723 ||

1 διαθηκη 432,1768

¹³ περικεκαλυμμενην || περικαλυμμενην 328 || περικεκαλυμμενην 959

¹⁴ πλακες || πλακαις 959

¹⁵ κατεσκευασμενων || κατασκευασμενων 757

¹⁶ οι || --- 1732

¹⁷ προσφερει || προσφεροι 757,824,1072,1075,1503,1864,1892

ενεστηκοτα,¹ καθ' ὄν² δωρα τε και θυσιαι προσφερονται μη δυναμεναι κατα συνειδησιν τελειωσαι τον λατρευοντα—10 μονον επι βρωμασιν και πομασιν και διαφοροις βαπτισμοις και δικαιομασιν σαρκος μεχρι καιρου διορθωσεως επικειμενα.

[Christ serves in the heavenly sanctuary]

11 Χριστος δε παραγενομενος Αρχιερευς των μελλοντων αγαθων δια της μειζονος και τελειοτερας³ σκηνης ου χειροποιητου, τουτ' εστιν, ου ταυτης της κτισεως, 12 ουδε δι' αιματος τραγων και μοσχων, δια δε του ιδιου αιματος, εισηλθεν εφαπαξ εις τα Ἁγια, αιωνιαν λυτρωσιν ευρομενος.⁴ 13 Ει γαρ το αιμα ταυρων και τραγων, και σποδος δαμαλεως ραντιζουσα τους κεκοινωνημενους, αγιαζει προς την της σαρκος καθαροτητα,⁵ 14 ποσω μαλλον το αιμα του Χριστου, ὃς δια Πνευματος Ἁγιου εαυτον προσηνεγκεν αμωμον τω Θεω, καθαριει την συνειδησιν υμων⁶ απο νεκρων εργαων εις το λατρευειν Θεω ζωντι? 15 Και⁷ δια τουτο διαθηκης καινης Μεσιτης εστιν, ὅπως—θανατου γενομενου εις απολυτρωσιν των επι τη πρωτη διαθηκη παραβασεων—την επαγγελιαν λαβωσιν οἱ κεκλημενοι της αιωνιου κληρονομιας.

[The earthly sanctuary inaugurated with blood]

16 Ὅπου γαρ διαθηκη, θανατον αναγκη φερεσθαι του διαθεμενου.⁸ 17 διαθηκη γαρ επι νεκροις βεβαια, επει μηποτε ισχυει ὅτε ζη ὁ διαθεμενος. 18 Ὅθεν ουδε ἡ πρωτη χωρις αιματος εγκεκαινισται.⁹ 19 αληθεισης γαρ πασης εντολης κατα¹⁰ νομον ὑπο Μωυσεος¹¹ παντι τω λαω, λαβων το αιμα των μοσχων και τραγων, μετα ὕδατος και εριου κοκκινου και ὑσωπου, αυτο τε το βιβλιον και παντα τον λαον ερραντισεν, 20 λεγων, “Τουτο το αιμα της διαθηκης ἧς ενετειλατο προς υμας ὁ Θεος”. 21 Και την σκηνην δε και παντα τα σκευη της λειτουργιας τω αιματι ὁμοιως ερραντισεν.¹² 22 Και σχεδον εν αιματι παντα καθαριζεται κατα τον νομον, και χωρις αιματεκχυσιας ου γινεται αφεσις.

[The heavenly sanctuary inaugurated with Christ's blood]

23 Αναγκη ουν τα μεν ὑποδειγματα των εν τοις ουρανοις, τουτοις καθαριζεσθαι, αυτα δε τα επουρανια κρειττοσιν θυσιαις παρα ταυτας. 24 Ου γαρ εις χειροποιητα ἅγια εισηλθεν ὁ Χριστος, αντιτυπα των αληθινων,¹³ αλλ' εις αυτον τον ουρανον, νυν εμφανισθηται¹⁴ τω προσωπω του Θεου ὑπερ ἡμων· 25 ουδ' ινα πολλακις προσφερη εαυτον, ὡσπερ ὁ αρχιερευς εισερχεται εις τα Ἁγια κατ' ενιαυτον εν αιματι αλλοτριω 26—επει εδει αυτον πολλακις παθειν απο καταβολης κοσμου· νυν δε, ἅπαξ επι συντελεια των αιωνων, εις αθητησιν ἁμαρτιας δια της θυσιας αυτου πεφανερωται. 27 Και, καθ' ὅσον αποκειται τοις ανθρωποις ἅπαξ αποθανειν, μετα δε τουτο κρισις, 28 οὕτως και ὁ Χριστος, ἅπαξ προσενεχθεις εις το πολλων ανενεγκεν¹⁵ ἁμαρτιας—εκ δευτερου χωρις ἁμαρτιας οφθησεται τοις αυτον απεκδεχομενοις εις σωτηριαν.

[Animal blood is insufficient]

10.1 Σκιαν γαρ εχων ὁ νομος των μελλοντων αγαθων, ουκ αυτην την εικονα των πραγματων, κατ' ενιαυτον ταις αυταις θυσιαις ἄς προσφερουσιν εις το διηνεκες ουδεποτε

¹ ενεστηκοτα || 1 καθεστηκε 1248

² ον || ων 1248

³ τελειοτερας || τελειωτερας [5%] 201

⁴ ευρομενος || ευραμενος [80%] 149,201,204,432,604,959,1248,1732,1761,1768,1855,1876,1892,2587 [1249 missing] (2nd aorist or 1st aorist? There is apparently no difference in meaning)

⁵ καθαροτητα || καθαρωτητα 959

⁶ υμων || ημων [15%] 149,201,328,394,604,928 [1249 missing]

⁷ και || 1 χριστος δε 959

⁸ διαθεμενου || διατιθεμενου [12%] 1855

⁹ εγκεκαινισται || εγκαικαινισται 1768

¹⁰ κατα || 1 τον [15%] 959

¹¹ μωυσεος || μωσεως [20%] 1761

¹² ερραντισεν 1248: || εραντισεν [15%] 1248

¹³ αληθινων || αληθεινων 757

¹⁴ εμφανισθηται || εμεφανισθηται 386 (from one page to the next)

¹⁵ πολλων ανενεγκεν || ~ 21 1548

δυναται τους προσερχομενους¹ τελειωσαι. 2 Επει ουκ αν επαυσαντο προσφερομεναι, δια το μηδεμιαν εχειν ετι συνειδησιν ἁμαρτιων τους λατρευοντας, ἀπαξ κεκαθαρμενους? 3 Αλλ' εν αυταις αναμνησις ἁμαρτιων κατ' ενιαυτον, 4 αδυνατον γαρ αίμα ταυρων και τραγων² αφαιρειν ἁμαρτιας.

[“I have come to do your will, O God”]

5 Διο εισερχομενος εις τον κοσμον λεγει: “Θυσιαν και προσφοραν ουκ ηθελησας, σωμα δε κατηρτισω μοι· 6 ὀλοκαυτωματα και περι ἁμαρτιας ουκ ευδοκησας. 7 Τοτε ειπον, ‘Ιδου ἦκω—εν κεφαλιδι βιβλιου γεγραπται περι εμου—του ποιησαι, ὁ Θεος,³ το θελημα σου.’” 8 Ανωτερον λεγων ὅτι “Θυσιαν και προσφοραν και ὀλοκαυτωματα και περι ἁμαρτιας ουκ ηθελησας, ουδε ευδοκησας” (αίτινες κατα τον νομον προσφερονται), 9 τοτε ειρηκεν, “Ιδου ἦκω του ποιησαι, ὁ Θεος, το θελημα σου”. Αναιρει το πρωτον ινα το δευτερον στηση. 10 Εν ὧ θεληματι ἡγιασμενοι εσμεν οἱ δια της προσφορας του σωματος Ιησου Χριστου εφάπαξ.

[Christ perfects forever]

11 Και πας μεν ιερευς ἐστηκεν καθ' ἡμεραν λειτουργων και τας αυτας πολλακις προσφερων θυσιας, αίτινες ουδεποτε δυνανται περιελειν ἁμαρτιας· 12 αυτος δε, μιαν ὑπερ ἁμαρτιων προσενεγκας θυσιαν εις το διηνεκες εκαθισεν⁴ εν δεξια του Θεου· 13 το λοιπον εκδεχομενος ἕως τεθωσιν οἱ εχθροι αυτου ὑποποδιον των ποδων αυτου, 14 μια γαρ προσφορα τετελειωκεν εις το διηνεκες⁵ τους ἁγιαζομενους.

15 Μαρτυρει δε ἡμιν και το Πνευμα το Ἅγιον, μετα γαρ το προειρηκεναι: 16 “Αύτη ἡ διαθηκη ἦν διαθησομαι προς αυτους μετα τας ἡμερας εκεινας’, λεγει Κυριος,⁶ ἴδιους νομους μου επι καρδιας⁷ αυτων, και επι των διανοιων αυτων επιγραψω αυτους,⁸ 17 και των ἁμαρτιων αυτων⁹ και των ανομιων¹⁰ αυτων ου μη μνησθω ετι.” 18 Ὅπου δε αφεσις τουτων, ουκετι προσφορα περι ἁμαρτιας.

[Hold fast the confession of hope]

19 Εχοντες ουν, αδελφοι, παρησιαν εις την εισοδον των Ἁγιων εν τῷ αίματι Ιησου, 20 ἦν ενεκαινισεν ἡμιν ὁδον¹¹ προσφατον και ζωσαν, δια του καταπετασματος, τουτ' εστιν, της σαρκος αυτου, 21 και ιερα μεγαν επι τον οικον του Θεου, 22 προσερχωμεθα¹² μετα αληθινης καρδιας εν πληροφορια πιστεως, ερραντισμενοι τας καρδιας απο συνειδησεως πονηρας και λελουμενοι το¹³ σωμα ὕδατι καθαρω. 23 Κατεχωμεν την ὁμολογίαν της ελπιδος ακλινη, πιστος γαρ ὁ επαγγειλαμενος. 24 Και κατανοωμεν αλληλους εις παροξυσμον αγαπης και καλων εργαων, 25 μη εγκαταλειποντες την επισυναγωγην ἑαυτων (καθως εθος τισιν), αλλα παρακαλουντες, και τοσουτω μαλλον ὅσω βλεπετε εγγιζουσαν την ἡμεραν.

[A severe warning]

26 Ἐκουσιως γαρ ἁμαρτανοντων ἡμων μετα το λαβειν την επιγνωσιν της αληθειας, ουκετι περι ἁμαρτιων απολειπεται¹⁴ θυσια, 27 φοβερα δε τις εκδοχη κρισεως και πυρος ζηλος εσθιειν μελλοντος τους ὑπεναντιους. 28 Αθετησας τις νομον Μωυσεος¹⁵ χωρις οικτιρμων επι δυσιν ἢ τρισιν μαρτυσιν αποθνησκει. 29 Ποσω, δοκειτε, χειρονος αξιωθησεται τιμωριας ὁ του Υἱου του Θεου καταπατησας, και το αίμα της διαθηκης κοινον ἡγησαμενος εν ὧ ἡγιασθη, και

¹ προσερχομενους || επερχομενους 2466

² ταυρων και τραγων || ~ 321 1761

³ ο θεος || --- 959

⁴ εκαθισεν || εκαθησεν 1248,1732

⁵ διηνεκες || δινεκες 201 (from one line to the next)

⁶ κυριος || 1 επηγαγε 1248*

⁷ καρδιας || καρδιαν 959

⁸ αυτους || 1 υστερον λεγει [15%] 2080*

⁹ αυτων || --- 1892

¹⁰ ανομιων || ανομοιων 1732

¹¹ οδον || --- 444

¹² προσερχωμεθα || προσερχομεθα [40%] 201,1768

¹³ το || τῷ 757

¹⁴ απολειπεται || υπολειπεται 604

¹⁵ μωυσεος || μωσσεως [15%] 1892

το Πνευμα της χαριτος ενυβρισας? 30 Οιδουμεν γαρ τον ειποντα, “Εμοι εκδικησις, εγω ανταποδωσω, λεγει Κυριος”· και παλιν, “Κυριος κρινει τον λαον αυτου”. 31 Φοβερων το εμπεισιν εις χειρας Θεου ζωντος!

[A word of encouragement]

32 Αναμιμνησκεσθε δε τας προτερον ημερας εν αις, φωτισθεντες, πολλην αθλησιν υπεμεινατε παθηματων: 33 τουτο μεν ονειδισμοις τε και θλιψεσιν θεατριζομενοι, τουτο δε κοινοιοι των ουτως αναστρεφομενων γενηθεντες. 34 Και γαρ τοις δεσμοις μου¹ συνεπαθησατε· και, την αρπαγην των υπαρχοντων υμων μετα χαρας προσεδεξασθε, γινωσκοντες εχειν² εαυτοις κρειττονα υπαρξιν εν ουρανοις και μενουσαν.

35 Μη αποβαλητε³ ουν την παρρησιαν υμων, ητις εχει μισθαποδοσιαν μεγαλην. 36 Υπομονης γαρ εχετε χρεια νηνα, το θελημα του Θεου ποιησαντες, κομισθησθε την επαγγελιαν. 37 “Ετι γαρ μικρον οσον οσον, ο ερχομενος ηξει και ου χρονιει. 38 Ο δε δικαιοσ εκ πιστεωσ ζησεται, και εαν υποστειληται, ουκ ευδοκει η ψυχη μου εν αυτω.” 39 Ημεις δε ουκ εσμεν υποστολης εις απωλειαν, αλλα πιστεωσ εις περιποιησιν ψυχης.

[About faith]

11.1 Εστιν δε πιστις ελπιζομενων υποστασις, πραγματων ελεγχος ου βλεπομενων. 2 Εν ταυτη γαρ εμαρτυρηθησαν οι πρεσβυτεροι. 3 Πιστει⁴ νοουμεν κατηρτισθαι τους αιωνας ρηματι Θεου, εις το μη εκ φαινομενων τα βλεπομενα γεγονενα.

[Abel, Enoch, Noah]

4 Πιστει πλειονα θυσιαν Αβελ⁵ παρα Καϊν προσηνεγκεν τω Θεω, δι’ ης εμαρτυρηθη ειναι δικαιοσ, μαρτυρουντος επι τοις δωροις αυτου του Θεου· και δι’ αυτης, αποθανων, ετι λαλειται.⁶ 5 Πιστει Ενωχ μετετεθη του μη ιδειν θανατον, και ουχ ευρισκετο διοτι μετεθηκεν αυτον ο Θεοσ· προ γαρ της μεταθεσεωσ αυτου μεμαρτυρηται ευηρεστηκεναι τω Θεω.

6 Χωρις δε πιστεωσ αδυνατον ευαρεστησαι, πιστευσαι γαρ δει⁷ τον προσερχομενον τω Θεω οτι εστιν και τοις εκζητουσιν αυτον μισθαποδοτης γινεται.⁸ 7 Πιστει, χρηματισθεις Νωε περι των μηδεπω βλεπομενων,⁹ ευλαβηθεις κατεσκευασεν κιβωτον εις σωτηριαν του οικου αυτου, δι’ ης κατεκρινεν τον κοσμον, και της¹⁰ κατα πιστιν δικαιοσυνης εγενετο κληρονομοσ.¹¹

[Abraham and Sarah]

8 Πιστει, καλουμενοσ Αβρααμ, υπηκουσεν εξελθειν εις τον τοπον ον ημελλεν λαμβανειν εις κληρονομιαν και εξηλθεν, μη επισταμενοσ που ερχεται. 9 Πιστει παρωκησεν εις¹² γην της επαγγελιας ωσ αλλοτριαν, εν σκηναις κατοικησας, μετα Ισαακ και Ιακωβ, των συγκληρονομων της επαγγελιας της αυτης· 10 εξεδεχετο γαρ την τους θεμελιουσ εχουσαι πολιν, ης τεχνιτης και δημιουργοσ¹³ ο Θεοσ.

11 Πιστει και αυτη Σαρρα δυναμιν εις καταβολην σπερματοσ ελαβεν, και παρα καιρον ηλικιασ ετεκεν, επει πιστον ηγησατο τον επαγγειλαμενον. 12 Διο και αφ’ ενοσ εγεννηθησαν, και ταυτα νενεκρωμενου, καθωσ τα αστρα του ουρανου τω πληθει, και ωσ η αμμοσ η παρα το χειλοσ της θαλασσης η αναριθμητοσ.

¹ δεσμοις μου || δεσμοις (6.3%) 201,1248

² εχειν || 1 εν [4%] 394

³ αποβαλητε || αποβαλητε 1892

⁴ πιστει || πιστιν 1548

⁵ αβελ || अबел [20%] 2466

⁶ λαλειται || λαλει [8%] 1248

⁷ δει || 1 πρωτον 1248,2080

⁸ γινεται || γηνεται 1548

⁹ βλεπομενων || βλεπωμενων [1%] 201

¹⁰ της || τοις 959,1548

¹¹ και της κατα πιστιν δικαιοσυνης εγενετο κληρονομοσ || --- 201

¹² εις || 1 την [20%] 1100,1248,1761,1768

¹³ δημιουργοσ || διμιουργοσ 201

[Seeking a heavenly homeland]

13 Κατα πιστιν απεθανον ουτοι παντες—μη λαβοντες τας επαγγελιας, αλλα πορρωθεν¹ αυτας ιδοντες και ασπασαμενοι, και ομολογησαντες οτι ξενοι και παρεπιδημοι εισιν επι της γης. 14 Οί γαρ τοιαυτα² λεγοντες εμφανιζουσιν οτι πατριδα επιζητουσιν. 15 Και ει μεν εκεινης εμνημονεουν αφ³ ης εξηλθον, ειχον αν καιρον ανακαμψαι. 16 Νυν δε κρειττονος ορεγονται, τουτ' εστιν, επουρανιου. Διο ουκ επαισχυνεται αυτους ο Θεος Θεος επικαλεισθαι αυτων⁴ ητοιμασεν γαρ αυτοις πολιν.

[Patriarchs]

17 Πιστει προσειηνοχεν Αβρααμ τον Ισαακ, πειραζομενος⁵ και, τον μονογενη προσεφερεν ο τας επαγγελιας αναδεξαμενος,⁶ 18 προς ον ελαληθη οτι “Εν Ισαακ κληθησεται σοι σπερμα”, 19 λογισαμενος οτι και εκ νεκρων εγειρειν δυνατος ο Θεος· οθεν αυτον και εν παραβολη εκομισατο.

20 Πιστει περι μελλοντων ευλογησεν Ισαακ τον Ιακωβ και τον Ησαυ.⁷ 21 Πιστει Ιακωβ, αποθνησκων, εκαστον των υιων Ιωσηφ ευλογησεν, και προσεκυνησεν επι το ακρον της ραβδου αυτου. 22 Πιστει Ιωσηφ, τελευτων, περι της εξοδου των υιων Ισραηλ εμνημονευσεν και περι των οστεων αυτου ενετειλατο.

[Moses]

23 Πιστει Μωυσης, γεννηθεις, εκρυβη⁸ τριμηνον υπο των πατερων αυτου, διοτι ειδον⁹ αστειον το παιδιον,¹⁰ και ουκ εφοβηθησαν το διαταγμα του βασιλεως. 24 Πιστει Μωυσης, μεγας γενομενος, ηρησατο λεγεσθαι υιος θυγατρος¹¹ Φαραω, 25 μαλλον ελομενος¹² συγκακουχεισθαι τω λαω του Θεου η προσκαιρον εχειν αμαρτιας απολαυσειν, 26 μειζονα πλουτον ηγησαμενος των Αιγυπτου¹³ θησαυρων τον ονειδισμον του Χριστου· απεβλεπεν γαρ εις την μισθαποδοσιαν. 27 Πιστει¹⁴ κατελιπεν Αιγυπτον, μη φοβηθεις τον θυμον του βασιλεως, τον γαρ Αορατον ως ορων εκαρτερησεν. 28 Πιστει πεποιηκεν το Πασχα και την προσχυσιν του αιματος, ινα μη ο ολοθρευων¹⁵ τα πρωτοτοκα θιγη αυτων. 29 Πιστει διεβησαν την Ερυθραν Θαλασσαν ως δια ξηρας, ης πειραν λαβοντες οι¹⁶ Αιγυπτιοι κατεποθησαν.

30 Πιστει τα τειχη Ιεριχω επεσεν, κυκλωθεντα επι επτα ημερας. 31 Πιστει Ρααβ η πορνη ου συναπωλετο τοις απειθησασιν, δεξαμενη¹⁷ τους κατασκοπους μετ' ειρηνης.

[Exploits achieved through faith]

32 Και τι ετι λεγω? Επιλειπει γαρ με διηγουμενον ο χρονος περι Γεδεων, Βαρακ τε και Σαμψων και Ιεφθαε, Δαυιδ τε και Σαμουηλ και των προφητων, 33 οί δια πιστεωσ καταγωνισαντο βασιλειας, ειργασαντο δικαιοσυνην, επετυχον επαγγελιων, εφραξαν στοματα λεοντων, 34 εσβεσαν δυναμιν πυρος, εφυγον στοματα μαχαιρας, ενεδυναμωθησαν απο ασθενειας, εγενηθησαν¹⁸ ισχυροι εν πολεμω, παρεμβολας εκλιναν αλλοτριων. 35 Ελαβον γυναικες εξ αναστασεωσ τους νεκρους αυτων· αλλοι δε ετυμpanισθησαν, ου προσδεξαμενοι την

¹ πορρωθεν || πορωθεν 1248

² τοιαυτα 1637^c || ταυτα 1637

³ αφ || εφ 201

⁴ αυτων || αυτον 2466

⁵ πειραζομενος || πιραζομενος 959

⁶ αναδεξαμενος || δεξαμενος 386

⁷ ησαυ || ησαυ [70%] 1892

⁸ εκρυβη || εκριβη 959

⁹ ειδον || --- 328,394,928,959

¹⁰ παιδιον || παιδειον 1892

¹¹ θυγατρος || --- 824

¹² ελομενος 1072^c || ελομενος 757,1248 || ελλομενος 1072

¹³ αιγυπτου 35^c || αιγυπτιων [1%] 204 || εν αιγυπτω [15%] 35

¹⁴ πιστει || πιστι 201

¹⁵ ολοθρευων || ολεθρευων 1892

¹⁶ οι || --- 2466

¹⁷ δεξαμενη || υποδεξαμενη 1248

¹⁸ εγενηθησαν || εγεννηθησαν 959

απολυτρωσιν, ἵνα κρείττονος αναστασεως τυχωσιν. 36 Ἐτεροι δε εμπαιγμων και μαστιγων πειραν ελαβον, ετι δε δεσμων και φυλακης. 37 Ελιθασθησαν, επρισθησαν, επειρασθησαν, εν φονω¹ μαχαιρας απεθανον. Περιηλθον εν μηλωταις, εν αιγειοις² δερμασιν· ὑστερουμενοι, θλιβομενοι,³ κακουχουμενοι⁴ 38—ὧν ουκ ἦν αξιος ὁ κοσμος—εν ερημιαις πλανωμενοι και ορεσιν και σπηλαιοις και ταις οπαις της γης.

39 Και οὔτοι παντες, μαρτυρηθεντες δια της πιστεως, ουκ εκομισαντο την επαγγελιαν, 40 του Θεου περι ἡμων κρειττον τι προβλεψαμενου, ἵνα μη χωρις ἡμων τελειωθωσιν.⁵

["Let us run with endurance"]

12.1 Τοιγαρουν και ἡμεις, τοσουτον εχοντες περικειμενον ἡμιν νεφος μαρτυρων, ογκον αποθεμενοι παντα και την ευπεριστατον ἁμαρτιαν, δι' ὑπομονης τρεχωμεν τον⁶ προκειμενον ἡμιν⁷ αγωνα, 2 αφορωντες εις τον της πιστεως Αρχηγον και Τελειωτην, Ιησουν, ὃς αντι της προκειμενης αυτω χαρας ὑπεμεινεν⁸ σταυρον, αισχυνης καταφρουησας, εν δεξια τε του θρονου του Θεου κεκαθικεν.

[All legitimate children receive discipline]

3 Αναλογισασθε⁹ γαρ τον τοιαυτην ὑπομεμενηκοτα ὑπο των ἁμαρτων εις αυτον αντιλογιαν, ἵνα μη καμητε, ταις ψυχαις ὑμων εκλυομενοι. 4 Ουπω μεχρις αιματος αντικατεστητε¹⁰ προς την ἁμαρτιαν ανταγωνιζομενοι. 5 Και εκκλησηθε της παρακλησεως ἣτις ὑμιν ὡς υἱοις διαλεγεται: “Υἱε μου, μη ολιγωρει παιδειας Κυριου, μηδε εκλυου ὑπ' αυτου ελεγχομενος· 6 ὃν γαρ αγαπα Κυριος παιδευει, μαστιγοι δε παντα υἱον ὃν παραδεχεται.”

7 Ει¹¹ παιδειαν ὑπομενετε, ὡς υἱοις ὑμιν προσφερεται ὁ Θεος· τίς γαρ εστιν υἱος ὃν ου παιδευει πατηρ? 8 Ει δε χωρις εστε παιδειας (ἥς μετοχοι γεγονασιν παντες), αρα νοθοι εστε¹² και ουχ υἱοι. 9 Ειτα τους μεν της σαρκος ἡμων πατερας ειχομεν παιδευτας και ενετρεπομεθα.¹³ Ου πολλω μαλλον ὑποταγησομεθα τω Πατρι των πνευματων και ζησομεν? 10 Οἱ μεν γαρ προς ολιγας ἡμερας κατα το δοκουν αυτοις επαιδευον, ὁ δε επι το συμφερον, εις το μεταλαβειν της ἁγιωτητος αυτου. 11 Πασα δε παιδεια προς μεν το παρον¹⁴ ου δοκει χαρας ειναι, αλλα λυπης· ὑστερον δε καρπον ειρηνικον τοις δι' αυτης¹⁵ γεγυμιασμενοις αποδιδωσιν δικαιοσυνης.

[Watch your step!]

12 Διο τας παρειμενας¹⁶ χειρας και τα¹⁷ παραλελυμενα γονατα ανορθωσατε, 13 και τροχιας ορθας ποιησατε τοις ποσιν ὑμων, ἵνα μη το¹⁸ χωλον εκτραπη, ιαθη δε μαλλον.

14 Ειρηνην διωκετε μετα παντων, και τον ἁγιασμον¹⁹ οὔ χωρις ουδεις οψεται τον Κυριον· 15 επισκοπουντες μη τις ὑστερων απο της χαριτος του Θεου, μη τις ριζα πικριας ανω φυουσα ενοχλη και δια ταυτης μαινωσιν πολλοι, 16 μη τις πορνος ἢ βεβηλος ὡς Ἡσαν, ὃς αντι βρωσεως μιας απεδото τα πρωτοτοκια αυτου. 17 Ιστε γαρ ὅτι και μετεπειτα θελων

¹ φονω || φοβω 604

² αιγειοις 1761^c || αιγιοις 1761,1768

³ θλιβομενοι || --- 394 (added in margin, after κακουχουμενοι)

⁴ κακουχουμενοι || κακοχουμενοι [20%] 18

⁵ τελειωθωσιν || τελειωσιν 1503

⁶ τον || --- 201

⁷ ημιν || --- 394

⁸ υπεμεινεν || 1 τον 1892

⁹ αναλογισασθε || αναλογισασθαι 757

¹⁰ αντικατεστητε || αντεκατεστητε [15%] 444,959

¹¹ ει || ειδε 1892

¹² εστε || --- 1892

¹³ ενετρεπομεθα 1248^c || ενετρεποθα 1248

¹⁴ παρον || παρων 959

¹⁵ αυτης || αυτοις 959

¹⁶ παρειμενας || παραλελυμενας 1892

¹⁷ τα 1637^c || 1 1 1637

¹⁸ το || --- 1248

¹⁹ μετα παντων και τον αγιασμον 757^c || ~ 34512 757

κληρονομησαι την ευλογιαν απεδοκιμασθη· μετανοιας γαρ τοπον ουχ εύρειν, καιπερ μετα δακρυων εκζητησας αυτην.

[Sinai X Zion]

18 Ου γαρ προσεληλυθατε ψηλαφωμενω¹ ορει και κεκαυμενω πυρι και γνοφω και σκοτω και θυελλη· 19 και σαλπιγγος ηχω και φωνη ρημάτων, ης οί ακουσαντες παρητησαντο μη προστεθηναι αυτοις λογον 20 (ουκ εφερον γαρ το διαστελλομενον: “Και θηριον² θιγη του ορους, λιθοβοληθησεται!”³ 21 και ούτως φοβερων ην το φανταζομενον, Μωυσης ειπεν, “Εκφοβος⁴ ειμι και εντρομος!”)· 22 αλλα προσεληλυθατε Σιων Ορει, και πολει Θεου ζωντος, ‘Ιερουσαλημ επουρανιω, και μυριασιν αγγελων πανηγυρει, 23 και εκκλησια πρωτοτοκων εν ουρανοις απογεγραμμενων, και Κριτη Θεω παντων, και πνευμασιν δικαιων τετελειωμενων,⁵ 24 και διαθηκης νεας Μεσιτη, Ιησου, και αίματι ραντισμου⁶ κρειττον λαλουντι παρα το⁷ Αβελ.

[Warning: “Our God is a consuming fire”]

25 Βλεπετε μη παραιτησηθε τον λαλουντα. Ει γαρ εκεινοι ουκ εφυγον,⁸ τον επι γης παραιτησαμενοι χρηματιζοντα, πολλω μαλλον ημεις⁹ οί τον απ’ ουρανου αποστρεφομενοι! 26 οὐ ἢ φωνη την γην εσαλευσεν τοτε, ιυν δε επηγγελται λεγων, “Ετι άπαξ εγω σειω ου μου τον την γην αλλα και τον ουρανον”. 27 Το δε ‘ετι άπαξ’ δηλοι των σαλευομενων την μεταθεσιν (ώς πεποιημενων), ίνα μεινη τα μη σαλευομενα.

28 Διο βασιλειαν ασαλευτον παραλαμβανοντες,¹⁰ εχωμεν χαριν δι’ ης λατρευομεν ευαρεστως τω Θεω, μετα αιδους¹¹ και ευλαβειας· 29 και γαρ ό Θεος ημων πυρ καταναλισκον.

[Practical instructions]

13.1 ‘Η φιλαδελφια μενετω. 2 Της φιλοξενιας μη επιλανθανεσθε, δια ταυτης γαρ ελαθον τινες ξενισαντες αγγελους. 3 Μιμησθε¹² των δεσμιων ως συνδεδεμενοι, των κακουχομενων¹³ ως και αυτοι οντες εν σωματι. 4 Τιμιος ό γαμος εν πασιν και η κοιτη αμιαντος, πορνους δε και μοιχους κρινει ό Θεος. 5 Αφιλαργυρος¹⁴ ό τροπος, αρκουμενοι τοις παρουσιν, αυτος γαρ ειρηκεν, “Ου μη σε ανω, ουδ’ ου μη σε εγκαταλιπω”.¹⁵ 6 ‘Ωστε θαρρουντας ημας λεγειν: “Κυριος εμοι βοηθος, και ου φοβηθησομαι. Τί ποιησει μοι ανθρωπος?”

7 Μνημονευετε των ηγουμενων υμων, οίτινες ελαλησαν υμιν τον λογον του¹⁶ Θεου, ων αναθεωρουντες την εκβασιν της αναστροφης, μιμεισθε την πιστιν. 8 Ιησους Χριστος χθες και σημερον, ό αυτος, και εις τους αιωνας. 9 Διδαχαις ποικιλαις και ξεναις μη παραφερεσθε, καλον γαρ χαριτι βεβαιουσθαι την καρδιαν, ου βρωμασιν, εν οίς ουκ ωφεληθησαν οί περιπατησαντες.

[Join Jesus outside the camp]

10 Εχομεν¹⁷ θυσιαστηριον εξ οὐ φαγειν ουκ εχουσιν εξουσιαν οί τη σκηνη λατρευοντες.

¹ ψηλαφωμενω || ψηλαφομενω (1%) 201,959

² θηριον || --- 18

³ λιθοβοληθησεται || λιθοβοληθησεται 386

⁴ εκφοβος 394,928^c || εμφοβος 394,928,1892

⁵ τετελειωμενων || και τελειωμενων 1892

⁶ ραντισμου || ραντιμου 1248

⁷ το || τον [70%] 1892^c

⁸ ουκ εφυγον 1892^c || --- 1892

⁹ ημεις || υμεις 1768

¹⁰ παραλαμβανοντες || παραλαβοντες 328

¹¹ αιδους || αιδους 1248

¹² μιμησθε || 1 δε 201

¹³ κακουχομενων || κακοχομενων 959

¹⁴ αφιλαργυρος || αφυλαργυρος 394,959

¹⁵ εγκαταλιπω || εγκαταλειπω [50%] 1248

¹⁶ του || τον 328

¹⁷ εχομεν || εχωμεν 201

Hebrews

11 Ὡν γὰρ εἰσφερεται¹ ζῶων τὸ αἷμα, περὶ ἁμαρτίας, εἰς τὰ Ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἐξω τῆς παρεμβολῆς, 12 διὸ καὶ² Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιασθῆ διὰ τοῦ ἰδίου³ αἵματος τὸν λαόν, ἐξω τῆς πυλῆς ἐπάθεν. 13 Τοῖνυν ἐξερχόμεθα⁴ πρὸς αὐτὸν ἐξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ονειδισμόν αὐτοῦ φερόντες· 14 οὐ γὰρ ἐχομεν ὧδε μείνουσαν πόλιν,⁵ ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν⁶ ἐπιζητούμεν.

15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνεσεως διὰ παντός τῷ Θεῷ, τοῦτ' ἐστίν, καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 16 (Τῆς δὲ εὐπορίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε, τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.)

[Concluding requests]

17 Πειθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε, αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν⁷ ὡς λόγον ἀποδώσοντες, ἵνα μετὰ χάραος τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στεναζόντες (ἀλυσίτελες γὰρ ὑμῖν τοῦτο).

18 Προσευχέσθε περὶ ἡμῶν· πεποιθήμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνειδήσιν ἐχομεν,⁸ ἐν πασὶν καλῶς θελοντες ἀναστρέφεσθαι· 19 περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο⁹ ποιῆσαι ἵνα ταχίον ἀποκατασταθῶ¹⁰ ὑμῖν.

[Benediction]

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης—ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν¹¹ τὸν Ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν¹² ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν¹³—21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντί ἐργῷ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν¹⁴ τὸ εὐαρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς¹⁵ τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

[Sign off]

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνεχέσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως, καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. 23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμοθέον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ εἰς ταχίον ἐρχεται, οἴωμαι¹⁶ ὑμᾶς.

24 Ἀσπασάσθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.¹⁷

¹ εἰσφερεται || εἰσφέρονται 959

² καὶ || 1 ο [5%] 201,1248

³ ἰδίου || --- 1768

⁴ ἐξερχόμεθα || ἐξερχομεθα [20%] 394

⁵ μείνουσαν πόλιν || ~ 21 1892

⁶ μέλλουσαν || μείνουσαν 1075

⁷ ὑμῶν || ἡμῶν 959,1768

⁸ ἐχομεν || ἐχωμεν 201

⁹ παρακαλῶ τοῦτο || ~ 21 386

¹⁰ ἀποκατασταθῶ || ἀποκαταθῶ 1248

¹¹ ἐκ νεκρῶν || --- 1503

¹² τὸν μέγαν || --- 1503

¹³ ἰησοῦν || 1 χριστόν [10%] 1892

¹⁴ ὑμῖν || ἡμῖν [30%] 959

¹⁵ εἰς || καὶ 328

¹⁶ οἴωμαι || οἴωμαι 959

¹⁷ The Greek font used is Bwgrkl and may be downloaded free from <http://www.bibleworks.com>.